

Briuselis, 2026 m. birželio 29 d.
(OR. en)

11280/26

Tarpinstitucinė byla:
2026/0103 (NLE)

IPCR 73
PROCIV 147
FORETS 102

POSĖDŽIO REZULTATAI

---

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Tarybos rekomendacija dėl integruoto gamtos gaisrų rizikos valdymo

---

Delegacijoms priede pateikiama 2026 m. birželio 29 d. įvykusiame 4188-ajame Tarybos posėdyje priimta Tarybos rekomendacija dėl integruoto gamtos gaisrų rizikos valdymo.

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl integruoto gamtos gaisrų rizikos valdymo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 ir 196 straipsnius kartu su 292 straipsniu,

kadangi:

- (1) pastaraisiais metais, o ypač 2025 m. vasarą, Europoje kilo ne vienas didelis gamtos gaisras, todėl akivaizdu, kad reikia skubiai imtis veiksmų šiai augančiai grėsmei pašalinti. Nors prevencijos ir pasirengimo pastangos buvo suintensyvintos tiek nacionaliniu, tiek Sąjungos lygmenimis, bendras išdegęs plotas Europos Sąjungoje pirmą kartą viršijo milijoną hektarų, o Sąjungos civilinės saugos mechanizmas (SCSM)¹ siekiant valstybėms narėms teikti pagalbą gesinant gaisrus aktyvuotas dažniau nei bet kada anksčiau;

---

¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1313/2013/ES dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo.

- (2) pastaraisiais metais gamtos gaisrų rizika visoje Sąjungoje gerokai išaugo. Užregistruotas išdegęs plotas ketverius metus per pastarųjų penkerių metų laikotarpį buvo didesnis už vidurkį, gamtos gaisrai taip pat tampa vis intensyvesni ir didesnės apimties, nes dėl klimato kaitos daugėja vietovių, kuriose atsiranda rizika. Padėtį dar labiau blogina tai, kad tam tikrose geografinėse vietovėse vis dažniau kyla labai didelės apimties ir labai intensyvūs gamtos gaisrai, kuriuos sunku suvaldyti tradicinėmis gaisrų gesinimo priemonėmis, ir panašu, kad tokia tendencija išliks;
- (3) gamtos gaisrai yra sudėtinga problema, galinti padaryti didžiulę žalą visuomenei, ekonomikai, aplinkai, klimatui, infrastruktūrai ir kultūros paveldui. Priklausomai nuo regiono bei vietos sąlygų ir įvykio masto, jie gali sukelti tokius padarinius, kaip žmonių žūtys, pragyvenimo šaltinių praradimas, reikšminga žala turtui bei infrastruktūrai ir nuošliaužų susidarymas, oro kokybės pablogėjimas ir ekosistemų degradacija, ir taip daryti neigiamą poveikį žemės ūkiui ir miškininkystei, visuomenės sveikatai ir saugai, be kita ko, psichikos sveikatai, ir geriamojo vandens ištekliams.
- (4) gamtos gaisrų rizikos didėjimą iš esmės lemia įvairialypių veiksnių derinys, o ypač klimato kaita ir žemės tvarkymo pokyčiai. Klimato kaita lemia dažnesnes ir intensyvesnes karščio bangas ir sausras, dėl kurių augmenija išsausėja ir tampa gamtos gaisrų šaltiniu, ir tikėtina, kad dėl tolesnio visuotinio atšilimo šios sąlygos tik blogės, taip pat paveikdamos didesnes Europos dalis. Be to, žemės apleidimas, kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimas ir kai kuriuose regionuose nepakankama žemės tvarkymo ir miškotvarkos veikla kartu su kintančiomis klimato sąlygomis lemia tai, kad kaupiasi biomasė ir formuojasi augmenijos kontinuumas. Dėl to ir dėl miesto teritorijų plėtimosi į miškus ir gamtines teritorijas, žmonėms ir infrastruktūrai vis dažniau kyla gamtos gaisrų rizika;
- (5) didžioji dalis gamtos gaisrų Sąjungoje kyla dėl žmogaus veiklos, be kita ko, dėl aplaidumo, padegimo ir su infrastruktūra susijusios veiklos;

- (6) naudojant veiksmų visais valdžios lygmenimis metoda siekiama visais lygmenimis integruoto ir koordinuoto valdymo – tai galėtų padėti veiksmingai valdyti gamtos gaisrų riziką;
- (7) atsakomybė už gamtos gaisrų rizikos valdymą visų pirma tenka valstybėms narėms, regionų valdžios institucijoms ir žemės valdytojams, o Sąjunga padeda tuo, kad teikia finansavimą bei duomenis ir užtikrina koordinavimą bei dalijimąsi žiniomis. Dėl Europos kraštovaizdžio, miškų struktūros ir klimato sąlygų įvairovės naudojantis koordinuota Sąjungos parama gamtos gaisrų rizikos valdymo priemonės turi būti pritaikytos atsižvelgiant į vietos sąlygas;
- (8) siekiant veiksmingiau kovoti su didėjančia gamtos gaisrų rizika, reikia taikyti integruotą požiūrį, apimantį visą nelaimių rizikos valdymo ciklą, įskaitant prevenciją, pasirengimą, reagavimą ir atsigavimą. Taip pat reikėtų atsižvelgti į ekologinius, socialinius, ekonominius ir kultūrinius gamtos gaisrų aspektus;
- (9) dideli gamtos gaisrai tampa vis dažnesni, juos suvaldyti yra vis sunkiau, todėl siekiant stiprinti reagavimo pajėgumus reikia gerinti koordinavimą, sąveikumą, mokymą, įrangą bei analitinius pajėgumus ir užtikrinti, kad valstybės narės dalytųsi ištekliais ir ekspertinėmis žiniomis;

- (10) tam gali reikėti stiprinti valdymą, kad būtų užtikrintas politikos koordinavimas tarp įvairių administravimo lygmenų, taip pat labiau integruoti finansavimą ir sutelkti viešąsias bei privačiąsias investicijas visais rizikos valdymo ciklo etapais;
- (11) atsigavimo po gaisro laikotarpiu turėtų būti siekiama užtikrinti, kad ekosistemos ir ekosisteminės paslaugos, taip pat vietos žemės ūkio bei miškininkystės ekonominė veikla būtų atkuriamas ir bendruomenės atsigautų taip, kad būtų užkertamas kelias ilgalaikiai degradacijai ir remiamas tvarus žemės naudojimas, kartu atsižvelgiant į būsimas klimato sąlygas². Dedant atsigavimo pastangas, remiamas supaprastinus galimybes gauti finansavimą, taip pat turėtų būti atsižvelgiama į gamtos gaisrų poveikį paveiktiems gyventojams ir reagavimo personalui. Taip pat reikia gerinti duomenų apie gamtos gaisrų poveikį rinkimą, kad būtų galima kiekybiškai įvertinti nuostolius ekologiniu, visuomeniniu ir ekonominiu aspektu siekiant šiais duomenimis remtis valdant riziką ateityje;
- (12) gamtos gaisrų rizika labai priklauso nuo žemės tvarkymo būdų. Kai kuriuose regionuose dėl kaimo gyventojų skaičiaus mažėjimo ir žemės apleidimo kaupiasi biomasė ir formuojasi kraštovaizdžiai, pasižymintys itin didelėmis ekstremalios gaisrų dinamikos galimybėmis. Tvarios miškų bioekonomikos srityje kuriant perspektyvias biožaliavines vertės grandines atsiranda ekonominių paskatų aktyviai tvariai miškotvarkai, kuri būtina siekiant didelėse teritorijose ilginiui sumažinti miškų gaisrų riziką. Tradicinė praktika, kuri padeda mažinti degių medžiagų sancaupas, (pavyzdžiui, numatytas deginimas ir ekstensyvusis ganymas) taikoma vis rečiau, tačiau turėtų būti skatinama, kai tinkama, kaip neatsiejama žemės tvarkymo ir miškotvarkos vietos lygmeniu dalis; taip pat reikėtų skatinti aktyvias tvarias miškotvarkos intervencines priemones, pavyzdžiui, rankinį ar mechanizuotą krūmynų šalinimą, retinimą, genėjimą ir rūšių įvairinimą. Įvairesnis kraštovaizdis, kurį sudaro miškai, pievos, pasėliai ir šlapynės, gali sulėtinti gaisrų plitimą ir sumažinti didelio masto gaisrų tikimybę;

---

² Kaip aprašyta, *inter alia*, 2026 m. Jungtinio tyrimų centro pranešime *Forest resilience against wildfires* („Miškų atsparumas gamtos gaisrams“), <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC145919>.

- (13) adaptyvusis žemės tvarkymas, integruotas holistinis kraštovaizdžio ir žemės naudojimo planavimas yra būtini kuriant daugiavfunkčius gaisrams atsparius kraštovaizdžius. Tai apima tvarią miškotvarką, kaimo pragyvenimo šaltinių rėmimą ir tikslines priemones gamtinių ir miesto teritorijų pereinamojoje zonoje, kai prevencinėmis priemonėmis gamtos gaisrų riziką galima gerokai sumažinti;
- (14) valdyti gamtos gaisrų riziką gali padėti gamtos apsauga ir nualintų, nudrenuotų, suskaidytų ir kitaip paveiktų ekosistemų atkūrimas – dėl to ekosistemos taptų atsparesnės ir mažėtų ekstremalių reiškinių rizika ir jų daromas poveikis. Šlapynės, durpynai, upės ir salpos, juos atkūrus, gali, kai tinkama, tapti natūraliomis gaisrų kliūtimis ir padėti stabilizuoti hidrologinius ciklus ir taip sumažinti gamtos gaisrų riziką. Todėl biologinės įvairovės, hidrologinio atsparumo ir gamtos gaisrų rizikos valdymo tikslai iš dalies sutampa ir jų turėtų būti siekiama vienas kitą papildančiais sinerginiais būdais;
- (15) vykdant gamtos gaisrų stebėseną ir rizikos vertinimą Sąjungoje susiduriama su dideliais iššūkiais, įskaitant regioninius duomenų prieinamumo, nuoseklumo ir tarpvalstybinės integracijos trūkumus ir nepakankamą grandininės rizikos, pavyzdžiui, nuošliaužų, oro taršos ir dirvožemio erozijos rizikos, integravimą. Tai riboja prevencijos, pasirengimo ir reagavimo veiksmingumą;
- (16) kad pasitelkiant geresnius gamtos gaisrų rizikos vertinimo metodus, tobulesnes ankstyvojo perspėjimo sistemas ir didesnius gaisrų dinamikos modeliavimo pajėgumus būtų stiprinamas pasirengimas, siekiant priimti įrodymais grindžiamus sprendimus, reikėtų geriau ir sistemingiau naudotis turimais duomenimis ir priemonėmis;
- (17) gamtos gaisrų riziką galima sumažinti didinant visuomenės informuotumą ir skatinant elgsenos pokyčius, be kita ko, užtikrinant, kad informacija apie gaisrų riziką būtų lengviau prieinama. Tam taip pat reikia tikslinių komunikacijos strategijų ir įtraukčių metodų, kuriais atsižvelgiama į pažeidžiamas grupes ir įvairias socialines aplinkybes;

- (18) bendruomenių pasirengimą gamtos gaisrams reikėtų stiprinti skatinant dalyvavimą, įtraukiant ūkininkus, miškininkus, vietos valdžios institucijas, socialinius partnerius, pilietinės visuomenės organizacijas ir kitus suinteresuotuosius subjektus, taip pat vykdant švietimo, mokymo ir informuotumo didinimo veiklą;
- (19) gamtos gaisrai yra pasaulinis reiškinys, todėl būtinas regioninis ir tarptautinis bendradarbiavimas, visų pirma su Sąjungos kaimyninėmis šalimis. Valstybių narių bendradarbiavimą gamtos gaisrų rizikos valdymo srityje galima būtų toliau skatinti regioninėmis iniciatyvomis, kaip antai Kipro regioninė gaisrų gesinimo iš oro stotis (CRAFS). Reikėtų apsvarstyti daugiau iniciatyvų, kurios skatintų valstybių narių bendradarbiavimą miškų gaisrų rizikos valdymo srityje kitose Sąjungos dalyse;
- (20) tokios priemonės kaip tarpusavio vertinimai, patariamasis misijos, ekspertų mainai ir išankstinis gaisrų gesinimo išteklių dislokavimas galėtų padėti padidinti sąveikumą, informuotumą apie padėtį ir pirmojo reagavimo pajėgų pasirengimą. Jomis valstybės narės taip pat būtų paskatintos priimti didesnius įsipareigojimus ir geriau koordinuoti tarpusavio veiksmus;

- (21) kad Sąjungos finansavimas, techninė parama, dalijimasis tikralaike informacija ir keitimasis duomenimis, visų pirma susijusiais su gamtos gaisrų dinamika, būtų naudojami veiksmingai, būtina geriau koordinuoti veiksmus. Be to, kai tinkama, sprendimų priėmimą būtų galima pagerinti sudarant sąlygas tam, kad nacionalinės ir regioninės gamtos gaisrų rizikos valdymo strategijos bei veiksmų planai būtų suprantami vienodai. Veiksmingai naudojami ir su operacijų poreikiais suderinti Sąjungos duomenys, priemonės ir paslaugos (pavyzdžiui, teikiamos per Europos miškų gaisrų informacijos sistemą (EFFIS), kurios veikloje naudojamos „Copernicus“ ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugos³), gali padėti valstybėms narėms pagerinti gamtos gaisrų stebėseną, kartografavimą ir rizikos vertinimą, o pažangios modeliavimo ir prognozavimo priemonės (pavyzdžiui, iniciatyva „Tikslas – Žemė“) – gamtos gaisrų rizikos modeliavimą ir prognozavimą;
- (22) pagal Sąjungos priemones, įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę⁴, valstybėms narėms teikiama parama rengiant ir įgyvendinant reformas, stiprinant valdymą ir gebėjimus gamtos gaisrų rizikos valdymo srityje;
- (23) SCSM, apimantis Europos civilinės saugos rezervą, rezervą „rescEU“ ir Europos civilinės saugos žinių tinklą, gali sustiprinti prevenciją, pasirengimą ir reagavimą, sudarydamas palankesnes sąlygas valstybių narių bendradarbiavimui, mokymui, keitimuisi ekspertinėmis žiniomis, išteklių dislokavimui ir dalijimuisi geriausia praktika;

---

³ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES.

⁴ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė.

- (24) Sąjungos lygmeniu remiamais moksliniais tyrimais ir inovacijomis (be kita ko, pagal programą „Europos horizontas“⁵) prisidedama prie naujų technologijų, veiklos sprendimų ir žemės tvarkymo metodų kūrimo. Tačiau šių rezultatų panaudojimą ir praktinį pritaikymą gamtos gaisrų rizikos valdymo srityje būtų galima pagerinti;
- (25) įgyvendinant šią rekomendaciją reikėtų tinkamai atsižvelgti į įvairius valstybių narių gamtos gaisrų rizikos profilius, žemės naudojimo modelius ir valdymo sistemas,

REKOMENDUOJA:

Priemonės, kurios padeda užkirsti kelią gamtos gaisrams tvarkant ir atkuriant kraštovaizdį

1. Valstybės narės turėtų stiprinti ir, kai tinkama, plėsti paskatų mechanizmų taikymą, kad regionuose, kuriuose yra didelė gaisrų tikimybė, būtų remiamos su tvarių žemės valdymu susijusios prevencijos ir atkūrimo priemonės atsižvelgiant į visą rizikos valdymo ciklą ir palengvinant prieigą prie esamų ES finansavimo priemonių, valdomų valstybių narių, ir veiksmingą jų naudojimą.

---

⁵ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013.

2. Valstybės narės turėtų toliau skatinti tvarią miškotvarką, laikydamosi Ministrų konferencijos dėl Europos miškų apsaugos (FOREST EUROPE) nustatytų kriterijų bei rodiklių, ir šiame kontekste, kai aktualu ir įmanoma, pasitelkdamos, be kita ko, pažeidžiamų miškingų vietovių vietos prevencinius valdymo planus, turėtų skatinti įvairią miško struktūrą ir, kai įmanoma, naudoti monokultūrinių labai degių rūšių sodinių alternatyvas.
3. Kai tinkama, valstybės narės galėtų sudaryti degių medžiagų sancaupų žemėlapi ir parengti vietai pritaikytas degių medžiagų sancaupų valdymo gaires bei priemones, ir atlikdamos šį darbą turėtų konsultuotis su socialiniais partneriais, miškų savininkais ir miškų valdytojais bei vietos valdžios institucijomis. Šiuo atžvilgiu valstybės narės turėtų apsvarstyti numatytą arba kontroliuojamą deginimą, kai tinkama ir laikantis nacionalinių teisinių ir saugumo reikalavimų, kaip būdą sumažinti degių medžiagų sancaupas vykdant žemės tvarkymą bei miškotvarką ir, kai tinkama, peržiūrėti savo leidimų išdavimo taisykles, kad būtų užtikrinamos tinkamos saugos ir ekologinės apsaugos priemonės.

4. Laikydamosi savo strateginių planų pagal bendrą žemės ūkio politiką⁶ valstybės narės turėtų, kai aktualu, skelbdamos kvietimus teikti pasiūlymus dėl specialiai pritaikytų integruoto gamtos gaisrų rizikos valdymo sprendimų, numatytų pagal Europos inovacijų partnerystes (EIP-AGRI), atsižvelgti į konkrečius su gamtos gaisrais susijusius uždavinius.
5. Rengdamos nacionalinius, regioninius ir vietos gamtos apsaugos planus ir strategijas, įskaitant nacionalinius saugomų teritorijų atkūrimo planus ir valdymo planus, taip pat įgyvendindamos klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos priemonės, valstybės narės turėtų atsižvelgti į gamtos gaisrų riziką. Atitinkamai, planuojant gamtos gaisrų rizikos valdymą, turėtų būti atsižvelgiama ir į biologinės įvairovės išsaugojimo ir atkūrimo tikslus, atsižvelgiant į būsimas klimato sąlygas. Atsižvelgiant į rizikos lygį, daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama priemonėms, kuriomis skatinama tiek gamtos gaisrų rizikos prevencija, tiek gamtos apsauga ir atkūrimas, pripažįstant, kad sveikos, įvairios ir gerai valdomos ekosistemos galėtų sumažinti riziką ir palaikyti atsigavimą.
6. Valstybės narės skatinamos imtis priemonių šlapynėms, durpynams, upėms ir salpoms atkurti, nes tai taip pat padeda mažinti gamtos gaisrų riziką ir, kai tinkama, integruoti gamtos gaisrų rizikos valdymą į savo vandentvarkos politiką.
7. Valstybės narės raginamos, kai tinkama, įgyvendinti novatoriškas landšaftines gamtos gaisrų prevencijos priemonės, įskaitant gamtos procesais pagrįstus sprendimus, ir veiksmingą tvaraus ūkininkavimo, tvarios miškotvarkos ir prisitaikymo prie klimato kaitos praktiką, kuri yra sėkmingai taikoma, be kita ko, įgyvendinant įvairius ES finansuojamus projektus.

---

⁶ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013.

Priemonės, kuriomis siekiama stiprinti pasirengimą pasitelkiant geresnius duomenis ir mokslinius tyrimus

8. Valstybės narės skatinamos dalyvauti plėtojant ir propaguojant iniciatyvą „Tikslas – Žemė“, pavyzdžiui, atliekant gamtos gaisrų rizikos modeliavimo ir prognozavimo panaudojimo bandymus.
9. Valstybės narės turėtų geriau ir sistemingiau naudotis Sąjungos priemonėmis ir duomenimis, įskaitant, kai tinkama, programos „Copernicus“ paslaugas ir EFFIS, jomis papildydamos nacionalines ir regionines sistemas, siekiant remti įrodymais grindžiamą miškų gaisrų rizikos valdymą, ankstyvąjį perspėjimą ir projektų finansavimo sprendimus.
10. Valstybės narės, kai tinkama, turėtų atnaujinti savo miškų gaisrų rizikos vertinimus ir, remdamosi esamomis metodikomis, naudoti patobulintas gaisrų dinamikos analizės priemones, kad nustatytų prioritетines prevencijos ir pasirengimo sritis, be kita ko, tose vietovėse, kuriose gamta, rekreacinė infrastruktūra, būstai, ypatingos svarbos infrastruktūra ir transporto tinklai yra glaudžiai persipynę.
11. Valstybės narės, atsižvelgdamos į nacionalinius operacijų poreikius, turėtų plėtoti gamtos gaisrų dinamikos analizės pajėgumus ir sprendimų priėmimo pagalbos sistemas, įskaitant novatoriškų priemonių naudojimą gamtos gaisrų rizikos valdymo tikslais.
12. Valstybės narės turėtų toliau tirti gamtos gaisrų priežastis, kad geriau suprastų užsidegimo veiksnius ir visuomenės vaidmenį.
13. Valstybės narės raginamos tęsti gaisrų prevencijai skirtos žemės tvarkymo praktikos mokslinius tyrimus, visų pirma miškotvarkos, ekosistemų išsaugojimo ir atkūrimo, ganymo ir agrarinės miškininkystės srityse.
14. Valstybės narės prireikus turėtų apsvarstyti galimybę geriau pasinaudoti ES prisitaikymo prie klimato kaitos misijos teikiamais sprendimais ir priemonėmis, kuriais stiprinamos ankstyvojo perspėjimo sistemos ir bendruomenės pasirengimas kovoti su gamtos gaisrais.

Gyventojų informuotumo ir pasirengimo priemonės

15. Valstybės narės turėtų didinti ūkininkų, miškininkų, kitų žemės valdytojų ir vietos bendruomenių informuotumą apie užsidegimo riziką ir prevencines priemones, ir juos įtraukti į ankstyvojo gaisrų aptikimo priemonių kūrimą ir naudojimą.
16. Siekiant propaguoti bendrus Europos pasirengimo principus, valstybės narės turėtų aktyviai skatinti reguliarius ugniagesių mainus.
17. Valstybės narės skatinamos išnagrinėti galimybę remtis esamomis švietimo sistemomis ir mokymo programomis, taikant novatoriškas vaikų ir jaunimo informuotumo didinimo priemones, pavyzdžiui, edukacinius žaidimus ar socialinės žiniasklaidos kampanijas, ir teikti atitinkamą medžiagą švietimo ir visuomenės informuotumo didinimo programoms.
18. Valstybės narės turėtų skatinti turizmo veiklos vykdytojus, ūkininkus, miškininkus, kitus žemės valdytojus, vietos valdžios institucijas ir gaisrinės saugos ekspertus bendradarbiauti, kad turistai ir miško lankytojai būtų geriau informuojami apie riziką.
19. Valstybės narės turėtų remti veiklos tęstinumą, skatindamos mažųjų ir vidutinių įmonių mokymą ir teikdamos tikslią finansinę pagalbą įvykus nelaimei. Jos taip pat turėtų skatinti draudimo bendroves turėti greito draudimo išmokų mokėjimo galimybę.
20. Prireikus valstybės narės turėtų užtikrinti, kad atitinkama informacija apie gamtos gaisrų riziką būtų lengvai prieinama ir įtrauki, be kita ko, vyresnio amžiaus žmonių, asmenų su negalia ir diskriminaciją, skurdą ar socialinę atskirtį patiriančių asmenų atžvilgiu.
21. Valstybės narės, palaikydamos ryšius su atitinkamomis valdžios institucijomis, turėtų integruoti gamtos gaisrų rizikos valdymo aspektus į statybos standartus ir teritorijų planavimo sprendimus, kad, pavyzdžiui, būtų sprendžiamas gamtos gaisrų rizikos valdymo gamtinių ir miesto teritorijų pereinamojoje zonoje klausimas.

22. Valstybės narės turėtų įdiegti priemones vietos bendruomenėms gamtinių ir miesto teritorijų pereinamosiose zonose remti, kad būtų geriau pasirengta gamtos gaisrų rizikai ir geriau apie ją informuojama. Be to, valstybės narės turėtų naudotis, kai tinkama, esamomis Sąjungos lygmens priemonėmis.
23. Valstybės narės skatinamos aktyviai dalytis gerąja praktika ir įgyta patirtimi gyventojų informuotumo, pasirengimo priemonių, prevencijos ir veiksmų, apimančių visą nelaimių rizikos valdymo ciklą, srityse, be kita ko, pasitelkiant SCSM žinių tinklą, įgytos patirties dalijimosi susitikimus ir atitinkamas ekspertų grupes.

Priemonės koordinuotam reagavimui remti

24. Siekdamas gerinti gaisrų analizę, valstybės narės turėtų rinkti tikralaikius duomenis apie gamtos gaisrų dinamiką ir jais dalytis. Be to, vidaus operacijų procedūrose dėl pagalbos prašymo ir siekiant padėti priimti sprendimus Sąjungos lygmeniu, kad būtų užtikrintas veiksmingas sutelktų išteklių naudojimas, turėtų būti naudojami atitinkami gaisrų rodikliai.
25. Valstybės narės turėtų pasinaudoti išankstinio ekspertų siuntimo arba jų mainų galimybe ir skirti darbuotojus ir ekspertus į SCSM, kad būtų galima dalytis gerąja praktika. Jos taip pat turėtų stiprinti savo, kaip priimančiųjų šalių, paramos pajėgumus, kad per SCSM teikiama tarptautinė pagalba būtų integruota į jų nacionalines reagavimo sistemas.
26. Siekdamas užtikrinti tinkamos apimties ir gerai parengtos darbo jėgos prieinamumą, valstybės narės turėtų rinkti atitinkamus duomenis apie ugniagesius ir įvertinti darbo jėgos bei operacijų pajėgumų poreikius, tinkamai atsižvelgdamos į sezoninį ugniagesių veiklos pobūdį.
27. Priklausomai nuo to, kas aktualu, įtraukdamas socialinius partnerius, valstybės narės turėtų užtikrinti saugias ir tvarias ugniagesių ir atitinkamai kitų reagavimo pajėgumų darbo sąlygas, įskaitant tinkamą mokymą, apsaugos priemones ir fizinės bei psichikos sveikatos palaikymo pagalbą.

28. Valstybės narės turėtų gerinti koordinavimą tarp valdymo lygmenų, kad ekstremaliųjų situacijų metu būtų užtikrintas optimalus informuotumas apie padėtį.
29. Valstybės narės turėtų užtikrinti pakankamą išteklių prieinamumą, be kita ko, kai tikslinga, pasinaudodamos Sąjungos lėšomis. Kai aktualu, Sąjungos lėšų naudojimas turėtų padėti užtikrinti subalansuotą geografinį atitinkamų išteklių paskirstymą visoje Sąjungoje, užtikrinant tinkamą aprėptį ir reagavimo laiką visuose ES regionuose.
30. Valstybės narės turėtų ir toliau prisiimti įsipareigojimą gaisrų gesinimo ištekliams ir ekspertinėmis žiniomis prisidėti prie Europos civilinės saugos rezervo, kai tai proporcinga jų rizikos profiliui ir pajėgumams. Tai taikoma ištekliams, įsigytiems naudojantis Sąjungos finansavimu, tačiau ne vien tokiems ištekliams.
31. Valstybės narės turėtų siekti gerinti gaisrų gesinimo įrangos, įskaitant gaisrų gesinimo terminiją ir operacijų procedūras, sąveikumą, visų pirma pasienio regionuose. Be to, valstybės narės turėtų siekti remti ES strateginę autonomiją reagavimo pajėgumų srityje.

Atsigavimo po gaisro priemonės

32. Valstybės narės turėtų rinkti papildomus tarpsektorinius, socialinius ir demografinius duomenis, kad būtų galima kiekybiškai ir bendrai įvertinti fizinį, finansinį miškų gaisrų poveikį ir jų poveikį sveikatai, be kita ko, jei tikslinga, atsižvelgiant į ekspoziciją operacijų metu ir ekspoziciją per aplinką.
33. Valstybės narės turėtų nustatyti atsigavimo po gaisro priemones ir procedūras, be kita ko, susijusias su fizinės bei psichikos sveikatos palaikymo pagalba, siekiant patarti vietas bendruomenėms, kaip siekti tvaraus ir įtraukaus atsigavimo, padedant užtikrinti, kad jos būtų atsparesnės ateityje.

Valdymo ir finansavimo stiprinimo priemonės

34. Valstybės narės prireikus turėtų planuoti ir užtikrinti ilgalaikio finansavimo prieinamumą visais gamtos gaisrų rizikos valdymo ciklo etapais, ypatingą dėmesį skirdamos prevencijai ir pasirengimui, ir yra skatinamos pasinaudoti esamomis finansavimo galimybėmis tiek nacionaliniu, tiek Sąjungos lygmenimis, kartu vengiant nereikalingos administracinės naštos. Komisija ir valstybės narės turėtų didinti informuotumą apie esamas finansavimo galimybes.
35. Valstybės narės turėtų apsvarstyti galimybę teikti paskatas įsigyti privatųjį gamtos gaisrų rizikos ir kitos su klimatu susijusios rizikos draudimą, kad būtų sumažinti nelaimių sukelti ekonominiai nuostoliai bei fiskalinis spaudimas ir remiamas atsigavimas, pavyzdžiui, skatinant draudikus nustatant draudimo įmokas pripažinti prisitaikymo, pasirengimo ir prevencijos priemones, pasitelkiant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes arba ekonominės veiklos vykdytojų rizikos pasidalijimą, pavyzdžiui, rizikos perkėlimą į kapitalo rinkas.
36. Valstybės narės, bendradarbiaudamos su atitinkamomis valdžios institucijomis, turėtų parengti integruotas gamtos gaisrų rizikos valdymo strategijas ir veiksmų planus, pritaikytus prie regioninių, nacionalinių ar vietos aplinkybių.
37. Valstybės narės turėtų diegti naujas technologijas ir inovacijas ir jas naudoti, be kita ko, jei tikslinga, skirdamos pajėgumų stiprinimo dotacijas pagal atitinkamas ES programas.
38. Valstybės narės skatinamos visapusiškai naudotis parama, teikiama pagal Sąjungos iniciatyvas, kuriomis siekiama stiprinti ankstyvojo perspėjimo sistemas, rizikos vertinimus, keitimąsi žiniomis ir geraja praktika, bendruomenių pasirengimą ir visas kitas nustatytas prioritetines sritis.

Priemonės tarptautiniams veiksams stiprinti

39. Valstybės narės turėtų siekti toliau stiprinti bendradarbiavimą su tarptautiniais partneriais gamtos gaisrų rizikos valdymo srityje.

40. Valstybės narės raginamos prisidėti ir kurti sinergijas, kad būtų remiamos iniciatyvos, galinčios labiau paskatinti valstybių narių bendradarbiavimą miškų gaisrų rizikos valdymo srityje.
41. Valstybės narės turėtų toliau bendradarbiauti su FOREST EUROPE ir jos naujai sukurta miškų rizikos priemone (FoRISK) ir, kai tikslinga, bendradarbiauti atitinkamų tarptautinių iniciatyvų kontekste, pavyzdžiui, su Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) ir Jungtinių Tautų aplinkos programos (UNEP) bendrai sukurtu Pasauliniu gaisrų valdymo centru, kad būtų skatinamas gebėjimų stiprinimas ir keitimasis žiniomis apie integruotą gamtos gaisrų rizikos valdymą.

Priimta Liuksemburge

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė